

Technologie voor iedereen

Communicatietips

INTRODUCTIE

Als docent en/of communicatieprofessional in het onderwijs speel je een dagelijkse rol in het ontwikkelen en verfijnen van onderwijsmaterialen, communicatie-uitingen en voorlichtingsactiviteiten voor opleidingen in of met technologie.

Bij het creëren van een leeromgeving, lesmaterialen, ontwikkelen van (leer)-middelen, het selecteren van beelden, enzovoort, maak je veel keuzes.

Om de juiste snaar te raken is het van belang om te controleren of deze keuzes aansluiten op de diverse motivaties van jongeren. Deze controle kan ook van waarde zijn in gesprekken met andere betrokkenen, zoals collega's, docenten, decanen, tekstschrijvers, fotografen, filmmakers en beeldredacteurs. Het delen van deze check kan je werk gemakkelijker en plezieriger maken.

Met deze check demonstreren we manieren om een diverse groep jongeren aan te spreken voor technologische vakgebieden. De keuzes van jongeren voor de toekomst worden sterk beïnvloed door de associaties die ze hebben met bepaalde richtingen. Deze associaties worden gevormd op basis van ervaringen en visuele en tekstuele prikkels. Het is daarom cruciaal om hen te enthousiasmeren voor technologie door positieve ervaringen te bieden, zowel visueel als verbaal, en hen te inspireren met de diverse facetten van technologie. Dit bevordert het overwegen van technologische opleidingen door jongeren.

Hoe benader je jongeren?

Hoe zorg je dat jouw opleiding of onderwijsinstelling opvalt binnen de enorme informatiestroom waar jongeren dagelijks aan worden blootgesteld?

Focus op beeld

Een aantrekkelijk visueel aspect is cruciaal om de aandacht van jongeren te trekken. Pas als ze geïnspireerd of geraakt zijn, nemen ze de tijd om dieper in te gaan op informatie. De gouden regel: bij het eerste contact altijd meer beeld dan tekst gebruiken. Investeer dus in hoogwaardige visuele elementen.

Speel in op emoties

Emoties vormen de sleutel tot het jonge brein. Probeer daarom emoties aan te spreken in je communicatie: bouw spanning op, gebruik humor en beeld. Kies bij voorlichtingsactiviteiten zoveel mogelijk voor het creëren van ervaringen; juist daarmee beïnvloed je de beeldvorming en keuzes van jongeren het meest.

Ondersteun jongeren bij zelfinzicht

Neem een actieve rol in het oriëntatie- en keuzeproces van jongeren. Ze waarderen ondersteuning bij het helder krijgen van hun kwaliteiten, drijfveren en wensen. Laat hen concrete activiteiten uitvoeren en bespreek deze samen. Concentreer je op waar ze enthousiast over zijn en waar ze goed in zijn. Denk mee over de mogelijkheden die ze kunnen verkennen.

Schets beroepsbeelden levendig en verhalend

Jongeren hebben beperkte ideeën over de praktijk van beroepen. Realiseer je dat functietitels weinigzeggend zijn. Beschrijf beroepsbeelden aan de hand van beelden en verhalen over de rol die iemand vervult. Sluit zoveel mogelijk aan op de leefwereld van jongeren, bijvoorbeeld door:

- Een connectie te maken met schoolvakken. Laat zien hoe bekende vakken terugkomen in een beroep en hoe ze worden toegepast op praktische vraagstukken ('Bij civiele techniek gebruik je wiskunde voor...').
- In te spelen op actualiteit. Maak een link met actuele verhalen over hightech toepassingen, zoals zelfrijdende auto's, big data, energietransitie, enzovoort.

Vermijd vakjargon

Jongeren zijn (nog) niet vertrouwd met het vakjargon dat bij een opleiding of functie hoort. Gebruik eenvoudige taal voor duidelijkheid en toegankelijkheid voor iedereen.

Wie spreek je aan?

Jongeren verschillen sterk van elkaar. Hoe kun je in communicatie rekening houden met deze verschillen?

Speel in op de diverse drijfveren van jongeren

Individueen verschillen sterk in de mate waarin ze technologie zien als 'iets voor zichzelf'. In hoeverre ze dit ervaren is afhankelijk van de mate waarin de wereld van technologie aansluit bij hun persoonlijke drijfveren. Aandacht voor verschillende drijfveren in de communicatie naar jongeren is daarom essentieel. Veel jongeren zijn te interesseren in een technologische opleiding als je inspeelt op hun drijfveren, zo blijkt uit onderzoek.

Toegankelijk en bereikbaar voor alle jongeren

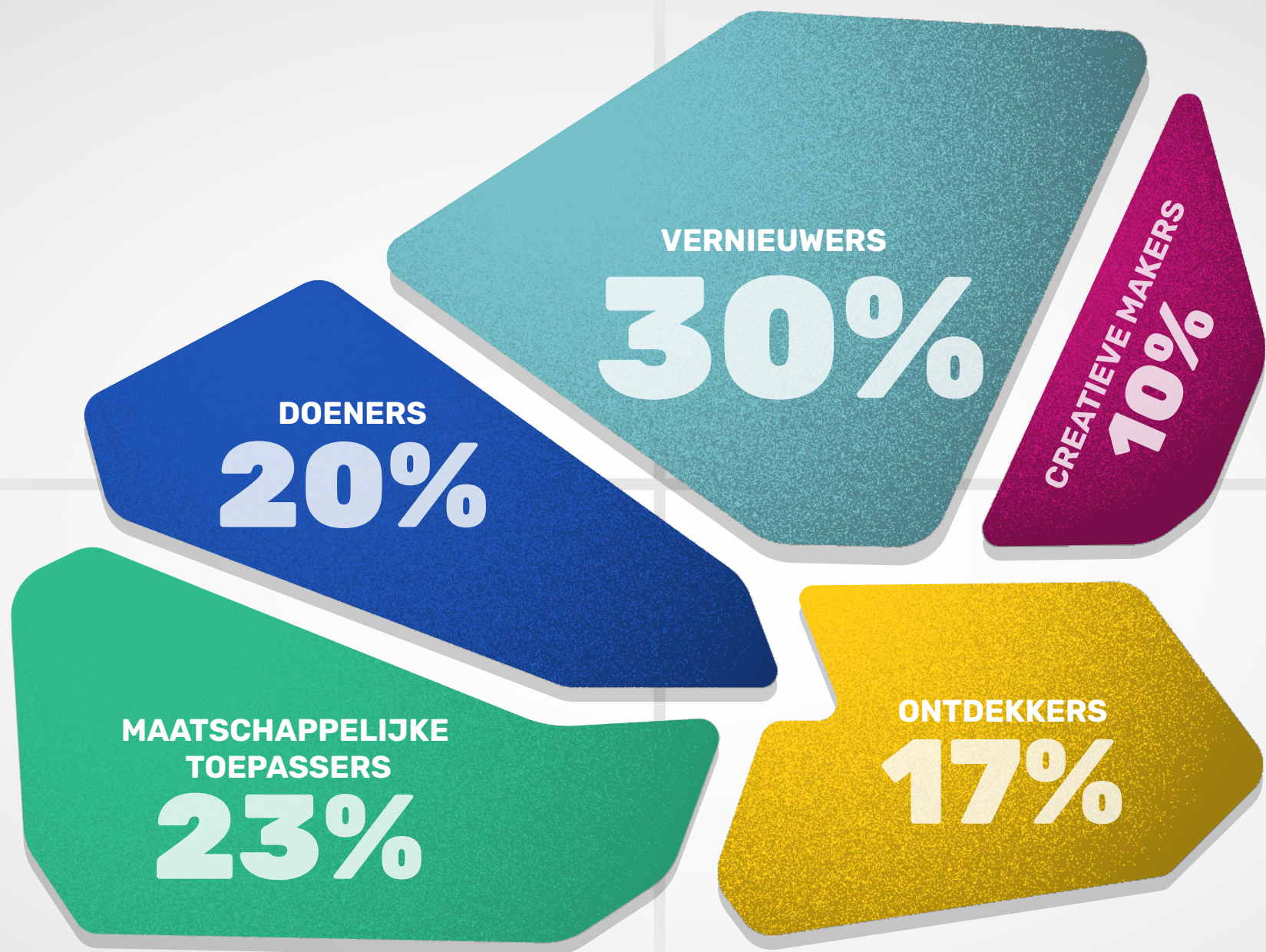
Maak een toekomst in de technologie tot een aantrekkelijke keuzeoptie voor iedereen. Wees je daarom bewust van impliciete aannames in je communicatie en vermijd stereotyperingen. Toon zowel de 'harde' als 'zachte' aspecten binnen technologische beroepen: onderzoeken, overleggen, ontwerpen en maken. Zo voorkom je dat jongeren een functie als meer 'mannelijk' (vaker geassocieerd met bijvoorbeeld het maken) of 'vrouwelijk' interpreteren (vaker geassocieerd met bijvoorbeeld het overleggen). Wees ook bewust van culturele diversiteit en diverse achtergronden die van invloed kunnen zijn op keuzes van jongeren.

Check bij je doelgroep

Twijfel je of jouw communicatie-uitingen écht goed aansluiten bij de jonge doelgroep? Vraag dan eerst een paar jongeren om op de concepten te reageren. Hun reacties kunnen je helpen de uitingen te optimaliseren en zo voorkom je miscommunicatie.

HOOG

zelfvertrouwen in Bèta en techniek

LAAG**BEPERKT**

interesse in nieuwe technologie

GROOT

Verschillende drijfveren

Op welke drijfveren van jongeren voor een toekomst in de technologie wil je inspelen? Welke doelgroep wil je hiermee aanspreken? Maak kennis met het Bèta&TechMentality model.rekening houden met deze verschillen?

Het BètaTech Mentality-model

Het Bèta&TechMentality-model beschrijft dominante drijfveren om te kiezen voor bèta en technologie. In je verhaal kun je inspelen op meerdere drijfveren of juist focussen. Individuen die de 'technologische uitdaging' zoeken, kiezen vaak al voor een technologische opleiding. Door te focussen op carrièremogelijkheden en/of betekenisgeving, spreek je een nieuwe doelgroep aan.

Kies je voor een focus op technologische uitdagingen?

Geef dan antwoord op de vraag 'Wat kan ik maken?' Besteed bijvoorbeeld aandacht aan:

- De werking van complexe technologie en innovatief werk in bèta en technologie.
- Spectaculaire technologische toepassingen en de ontwikkeling hiervan.

Kies je voor een focus op betekenis voor mens en maatschappij?

Geef dan antwoord op de vraag 'Wat kan ik betekenen?' Besteed bijvoorbeeld aandacht aan:

- Het maatschappelijk belang van technologie.
- De verbetering van de kwaliteit van leven met technologie.
- De vertaalslag naar de gebruiker en de toepassing van technologie.
- Multidisciplinair werken en het belang van samenwerking.

Kies je voor een focus op loopbaan, status en beloning?

Geef dan antwoord op de vraag 'Wat kan ik bereiken?' Besteed bijvoorbeeld aandacht aan:

- Doorgroeimogelijkheden, baankansen en ruimte voor ondernemerschap.
- Een link met het bedrijfsleven/commerciële toepassingen.
- Grote, imponerende projecten en merken.

Een uitnodigend verhaal

Onderwijsinstellingen willen dat jongens en meiden met verschillende achtergronden en opleidingsniveaus een toekomst in technologie overwegen en zich welkom voelen. Hoe realiseer je dat?

Laat diverse rolmodellen aan het woord

Voor identificatie is het belangrijk dat jongeren zich psychologisch verwant voelen met een rolmodel. Streef daarom bij de selectie van rolmodellen ook naar diversiteit in karaktereigenschappen. Interview bijvoorbeeld technici die heel doelgericht of precies zijn én geef ook een podium aan meer creatieve of mensgerichte mensen. En met name meiden, maar in principe alle jongeren met een migranten-achtergrond missen nu zichtbare rolmodellen in de technologie. Belicht daarom ook de verhalen van vrouwelijke technici en/of technici met een migrantenachtergrond.

Gebruik (gender- en cultuur)neutrale woorden

Jongeren hebben vaak genderstereotype denkbeelden ten aanzien van technisch werk. Gebruik daarom als je over een technicus schrijft bijvoorbeeld de termen professional, vakmensen, of plaats '(m/v)' achter vakman. Door in meervoud te schrijven, kun je het genderprobleem in taal ook vaak oplossen.

Omschrijf studenten- of beroepsprofielen niet in eigenschappen maar gedrag

Zeg bijvoorbeeld 'je zoekt graag naar de beste oplossing' in plaats van 'je bent oplossingsgericht'. Zo voorkom je dat jongeren al in hun oriëntatie onzeker worden over hun eigen kennis en vaardigheden en je wekt ook sneller de interesse van meiden.

Betrek een diverse groep werknemers bij de ontwikkeling van communicatie-uitingen

Gebruik de ideeën van verschillende werknemers (man/vrouw, verschillende achtergronden en leeftijden) over de aantrekkelijke kanten van de branche en opleiding. Zo kom je tot een veelzijdig verhaal dat aantrekkelijk is voor een brede doelgroep.

Kies de afzender bewust

Jongeren zijn kritisch over testimonials door studenten in brochures en op websites van opleidingsinstellingen als deze te reclamistisch zijn geschreven. In voorlichtingsactiviteiten werkt het juist goed om studenten hun eigen ervaringen te laten delen met studiekeizers.

De juiste woorden

Hoe we ons verhaal over een toekomst in de technologie formuleren heeft grote invloed op hoe het overkomt op jongeren. Jouw woorden hebben invloed. Kies ze daarom heel bewust.

Vertel alleen wat technologie wél is en niet wat het niet is

Jongeren komen ook in aanraking met negatieve boodschappen over technologie: het is voor nerds, te moeilijk, niets voor meisjes, enzovoort. Probeer deze boodschappen niet te ontkennen. Alles wat je aandacht geeft, groeit namelijk. Door te ontkennen slijt de negatieve boodschap dieper in. Zet daarom positieve boodschappen tegenover de negatieve: technologie is veelzijdig, biedt veel carrièremogelijkheden, technologen zijn vakmensen, enzovoort. Zo draag je bij aan een betere balans in de ideeën die jongeren hebben over technologie.

Vertel concrete verhalen over echte mensen

Het is voor jongeren makkelijker om zich in te leven in echte verhalen van echte mensen. Voorbeelden en anekdotes brengen de positieve boodschappen over technologie tot leven. Een individueel (en incompleet) voorbeeld heeft meer overtuigingskracht dan een volledig, abstract voorbeeld.

Vertel zowel over inhoud als toekomstperspectief

Combineer verhalen over het werkperspectief (bijvoorbeeld 'technologie biedt een zekere toekomst en je kunt er goed in verdienen') met verhalen over de vakinhoud (bijvoorbeeld 'het werk is heel divers en je leert dagelijks veel van de vakmensen om je heen'). Beide invalshoeken zijn belangrijk voor jongeren en vormen samen een compleet verhaal over studeren en werken in de technologie.

Aantrekkelijke beelden

Werken in de technologie is divers: zowel qua werkzaamheden, toepassingen en het type mensen waarmee je werkt. Jongeren hebben vaak een beperkte voorstelling van technologie en de mogelijkheden. Hoe kun je hun blik verruimen met beeld?

Toon mensen mét technologie

Kies voor beelden waarin interactie te zien is tussen de mens en technologie. Vertel hiermee een verhaal dat individuen verleidt om zichzelf te verplaatsen in de afgebeelde situatie: "Hoe zou ik dit vinden?".

Benut de innovatiekracht en impact van de sector

Innovatie vindt plaats in de technologische sector. Daar wil je onderdeel van zijn! Laat zien welke rol technologie speelt in het vormgeven van de wereld van morgen. Welke belangrijke rol heb je tegenwoordig als monteur in het ziekenhuis? Of hoe draagt de ontwikkeling van een nieuwe batterij bij aan de energietransitie?

Kies een balans tussen herkenning & verrassing

Met een element van herkenning trek je de aandacht. Kies daarnaast ook een verrassende invalshoek. Bijvoorbeeld met:

- Bekende technologie in een onbekende context, zoals robots in een ziekenhuis.
- Een bekende context waarin de technologie niet meteen zichtbaar is, bijvoorbeeld bij een festival of een golfslagbad.
- Professioneel beeld: een goede fotograaf weet met compositie en licht ook alledaagse situaties aantrekkelijk vast te leggen.

Belicht de menselijke kant van technologie

Toon het enthousiasme, de emotie en de goede sfeer op de werkvloer.

Kies voor beelden die positieve boodschappen over technologie versterken

Verbeeld waar mogelijk:

- Samenwerking
- Schone werkomgeving
- Moderne/hightech toepassingen van technologie
- (Zakelijk) succes

CHECKLIST

Doelgroep

- Zet beeld centraal
- Speel in op emoties
- Help jongeren met zelfinzicht
- Beschrijf beroepsbeelden zo beeldend en verhalend mogelijk
 - Vermijd jargon
- Kies de afzender bewust
- Speel in op de diverse drijfveren van jongeren
- Richt je op alle jongeren (gender & cultureel inclusief)
- Houd rekening met verschillen in culturele achtergrond

Inhoud & tekst

- Laat diverse rolmodellen aan het woord
- Gebruik (gender- en cultuur)neutrale woorden
- Omschrijf studenten- of beroepsprofielen niet in eigenschappen, maar in gedrag
- Betrek een diverse groep werknemers bij de ontwikkeling van communicatie-uitingen
- Vertel alleen wat technologie wél is en niet wat het niet is
- Vertel concrete verhalen over echte mensen
- Vertel zowel over inhoud als toekomstperspectief

Beeld

- Houd rekening met de diverse drijfveren van jongeren
- Toon beelden met diversiteit
- Toon mensen mét technologie
- Belicht de menselijke kant van technologie
- Benut de innovatiekracht en impact van de sector
- Kies een balans tussen herkenning & verrassing
- Kies voor beelden die positieve boodschappen over technologie versterken

Meer weten over jongeren, beeldvorming en technologie?
Kijk op www.ptvt.nl of stuur een email naar info@ptvt.nl.

Deze publicatie werd mogelijk gemaakt door **Platform Talent voor Technologie** in opdracht van **GroenvermogenNL**.

Auteur: BureauQ
Opmaak: Petra van Barneveld

Accelerating and realising the green
hydrogen and green chemistry economy